

[Afghanistan Digital Library](http://hdl.handle.net/2333.1/g1jwstw0)

adl0690

<http://hdl.handle.net/2333.1/g1jwstw0>

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

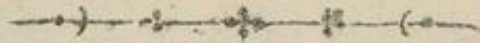
When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

نظامنامه
محصل مال موآشی

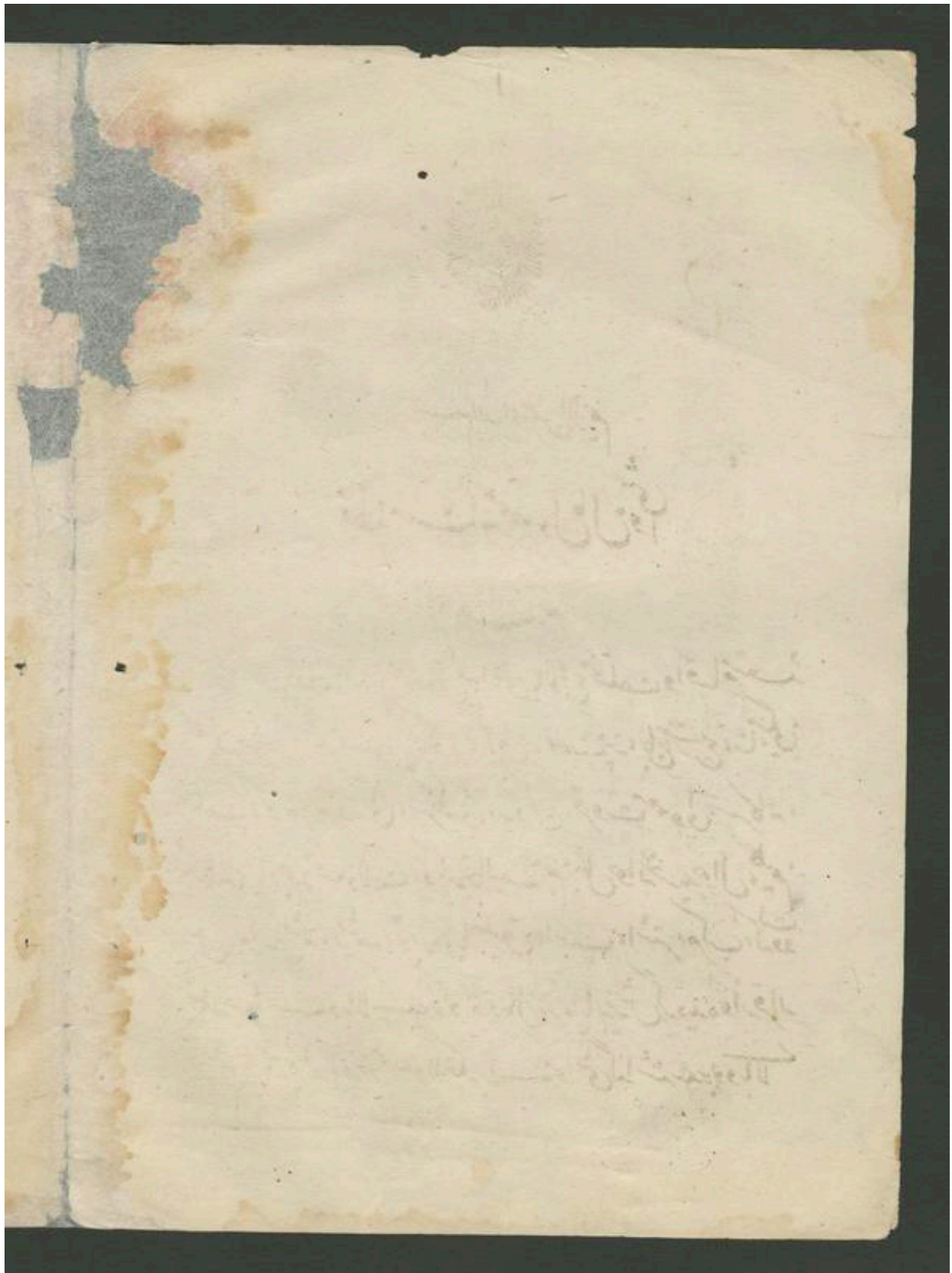

در مطبعه شركت رفیق طببع شد
۸ جزا، سال ۱۳۰۶ هجری

تعداد طببع (۱۳۰۰) جلد

کتابخانه ملی ایران

کتابخانه ملی ایران
کتابخانه ملی ایران
کتابخانه ملی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم
نظامنامه محصول مال مویشی

مقدمه

چون در افغانستان محصول مویشی بانواع مختلف و اقسام متعدد
گرفته میشود مثلاً محصول زکوة، طرق، علف چر، بنای سنج، شایبگی،
تکت زکوة، سرریگی، سرکله گی، روغن، قروت معمولی، سرکانه،
چکانه، باوجود محصولات دیگر تحالیف هم بمثل حواله خرید و حال، کلیم،
جل، نوار، پشم، ریشمه، توبره، باسلیق، اسپ، اشتر، مرکب، کهکله
بکار میباشند و بالا بر زکوة و مال رعایا بریزش گردیده و از قرار
ریزش گرفته میشود؛ و نیز محصولاتیکه برای مویشی گذاشته شده بود بالا

یک قوم یک قرار و بالاس، دیگر قوم دیگر قرار محصول کم و زیاد مقدر
 بعضی از کام و کار داران خدا تا ترس، بلکه نوکران شخصی شان که از یک جا
 دیگر به حرکت مینمودند، و مصارف خود را با اسم سوار سوار و باز
 و سوار بی خود را با اسم (الو) از رعایا میگرفتند، و برای هر کدام وجه
 عامل و ضابطه علیحد، و برای تحصیل آن محصولان متعدد مقرر گردیده،
 این قواعد با عیبت تکالیف و زحمات مالداران میشد.

لطف خدا بنا بر آسودن عالی رعایا به صادق شایان امام این کتاب
 و زحمت ارفع نموده یک محصول یا سهم محصول مواشی بالاس تمامی
 مالداران افغانستان بدون استثناء و بیست و شصت وضع نمودم،
 تا مطابق نظامنامه اداره همه مالداران در مجموع ممالک محروسه شایان امام
 محصول مذکور تقسیم مساوات و برابری گرفته شود، تا احدی از محصول
 موصوف مرفوع القلم شده نتواند.

کسیکه یک مال مواشی داشته باشد مالدار گفته میشود و در محصول
 مالدار و محصول مال مواشی از زرع و ماه و خرد و کمان حیوانات بلا
 یکسان گرفته میشود.

۳

(۱) :- بست محصول حیوانات که از قرار دهه را یک و یا ده را دو

برآین و یا قریه داران و یا قبیلہ داران بدون شمار بد قار

بادشاهی قبول دارند و از رعایا افرادی را جبراً بدون شمار

میگرفتند، موقوف فرموده شد که بعد ازین بدون قواعد

نظام نامہ هذا محصول گرفته نشود.

(۲) :- ہیئت بانیکہ برائے شمار مال مویشی مقرری شوند از دولت دار

(الف) در علاقہ دار چھ او حکومت تاجران اول خود علما

و حاکم محلی بانیکہ وکیل منتخبہ مجلس مشورہ آن و کاتب

مالیہ و از دو تا چھ نفر از ریش سفیدان اہل قریہ

(ب) در مرکز حکومت ہائے کلان و حکومت اعلیٰ و نائب حکومت

از طرف حکام کلان و اعلیٰ و نائب حکومت ہائے سرکاتب

مکتوب نویسی شان، و دو نفر از وکلاء منتخبان

و سرکاتب و اروات و مصارفات مرکزیہ و وارڈ

الے چھ نفر از ریش سفیدان قریہ

(۳) :- وقت شمار حیوانات از ابتداء حوت الے آخر اسد ہوتا

در امور مالیہ

موسم زلزله همان محل مقرر شد که بعد از زلزله مواشی بشمار
شروع، و الا انحراف بايد تکميل شود.
(۴) :- هيئت شمار در هر قريه و قبيله رفته حيوانات را شمار نموده کا

في الفور نوع و تعداد حيوانات و محصول مقرر هر اسامي را
بخر و داخل انواتر خصوصي نموده، باخير هر روز ميراني ميکند
و مبلغ محصول را بعبارت فارسي نوشته هيئت با شمار
و انواتر امضا مينمايند.

(۵) :- برائے اندراج محصولات مواشي، گننهائے دو پارچه نزد
هيئت باي شمار موجود است، پارچه اول را رئيس
شمار با کاتبان ماليه متعلقه آن امضا نموده بحضور هيئت
برائے اسامي محصول ده داده ميشود، و جبر محصول را تقدیر
تسليم کاتبان مال مواشي مذکور کرده ميشود.
پارچه دوم را که ثبت پارچه اول، و مربوط شيرازة گنا
رئيس هيئت با ديگر اعضا متفقاً امضا مينمايند.
(۶) :- هرگاه رئيس هيئت شمار و کاتب با مور تحويلي وجه محصول را

نقد گرفته نسیه گذاشته بودند از ماموریت طرد و تعزیر میشوند
و اگر وجه محصول از صاحبان مال حصول نشود و نقد یافت شده
از رئیس مملکت و کاتب مامور بخوبی شمار بقمار ریزش معاش
شان اخذ و بخزینه حکومت تحویل میشود.

(۷) - چون مال مواشی در هر سال شمار و محصول دولت از شخص
مالدار در هر سال گرفته میشود، هرگاه مال مواشی محصول ده
در مین سال سقط یا مفقود گردد و مجری داد نه میشود و در سال
آینده البته جدید شمار میشود.

س
هرگاه شخص مالدار مال مواشی خود را که بتعداد پنجاه
و یا زیاده از پنجاه رأس باشد در همان سال بدیگر بفرش
لازم است که با شخص خریدار ماموریت محلی خود مراتب
نماید، از ماموریت محلی آن مال مواشی فروش شده او از
حساب دفتر و تکت مال شماری از جمع مالدار سابق آن وضع
و بر لے خریدار تکت داده در ملاحظات دفتر خود مینویسد
بموجب این تکت مال مواشی خریدار که مالدار سابق

بند ۱۵۰۰

آن در همان سال محصول داده از دیگر محصول مویشی معا
(۸) - محصولات مال مویشی از عیال و دولت که از ذیل اخذ میگردد -

اشتر ۵۰ پول

اسب و قاطر ۸۰ پول

گا و گاویش ۹۰ پول

مرکب ۹۰ پول

گوسفند و بز مرکب ۲۵ پول

(۹) - در تعداد حیوانات مالداران که حضور مییستند به شماره شمار

برگاه تفاوت ظاهر شود از شخص صاحب مال یا شا

و چند محصول اموال که در آن خیانت و چشم پوشی شده است

اخذ میگردد و مییستند به شماره مطابق ماده (۲۱۳) نظام

جرای عمومی مجازات میشوند.

(۱۰) ۱ - مالداران که مال مویشی خود در ضمن شمارنمایان کرده براسه ش

حاضر نکنند یا مییستند به شماره و محصول مال مویشی آنها،

چشم پوشی نمایند که سانیکی مییستند به شماره ازین نمایان کردن و یا

در صورت خیانت مییستند به شماره بآمران مافوق آنها

۱۵۰۰

اطلاع بدینند از صاحبان مال مواسی که در مال آنها تفاوت
و خیانت شده می باشد و چند محصول گرفته مناصبه بطور افعال
به عجز و مناصبه بخزینه حکومت تحویل میشود و میبایست
شمار مطابق ماده (۲۱۳) نظامنامه جزا عمومی مجازات شوند
(۱۱) — هرگاه عائدات مال مواسی سه جاری نسبت به عائدات سه
ماضیه کسر نماید، میبایست شمار تحقیق نماید، اگر این کسر
در نتیجه یک آفت عمومی مثل ابتلا فی حیوانات و غیره موجب
سوء باشد، میبایست شمار تحقیق دقیق خود را با اسباب
موجبه کسر شروع و با امر فوق خود اطلاع میدهند و هرگاه این
اسباب موجب عمومی موجود ندارد و میبایست شمار علاوه دارها
بجکومات کلان و میبایست شمار که از حکومت در جدول
دوم و سوم مقرر اند بولایات و حکومت اعلیٰ میبایست
که از طرف حکومت کلان مقرر میباشند بولایات یا حکومت اعلیٰ
اخبار نمایند، آمران با فوق آنها بعد ملاحظه کسر محصول در صورتیکه
کسر اضافه از عشر محصول سه ماضیه باشد یک میبایست تفتیشیه

میسدارند این میسداران در پیش شروع نموده نتیجه را میسدار
 از آنجا مقرر شده اند تقسیم نمایند؛ اینست بهای شماره طاقه و این
 را نام و الیات یا حکومات است. اعلیٰ مربوط به نتیجه شماره خود را و جلا
 میسداران شهر بخود قرار یک در عنوان این ماده مقرر است
 و اینست که میسداران در صورت اهل است مربوط خود اخبار نمایند
 (۱۲) :- اگر جمع محمول اهل هواشی نسبت به اهل است گذشته کمتر یا
 وزارت مالیه در چاره جوئی آن ملاحظه است .

(۱۳) :- حواله جات بل احوال هشتم، گوسفند اسب، خریداری غنم
 معمولی، قروت، اکسیر، نوله، سر ووز، شیشه، توبره، باغیچین
 اشتر، مرکب و غیره موقوفه است به دولت کابل و بخود
 بخود بخش رضا و قیمت روز، خریداری میکند، میسداران
 که بخواهند چیز بگیری و یا جبر خریداری کند، اگر کرده بود و بخواهد
 رسید بقرار نظام نامه جبر، جبر میسند .

(۱۴) :- میسداران شماره حسابات خود را بخود، ماهواره با اداره مربوط خود
 فرستاده رسید حاصل میدارند و وجه محصول را در هم و هشتم

و آخر ماه کاملًا تحویل خرید کرده رسید حاصل دارند، هرگاه روز
بروز غیر چهارشنبه تصادف کند بر روز اول ماه آئینده، و اگر بیایند
تعطیلات عمومی موافقت نماید یکروز قبل آن تحویل خزانہ میداند
هرگاه مطابق حکم داده بذا وجبه محصولات را، یا مورتحویلی آن مختار
تحویل نکرده بود از ماموریت عزل میشود.

اشیا نیکه خریداری آن در هنگام محاسبه ضرور باشد بموجب فرما
و دستخطی بپایونی قرار نرخ روز جنس دولت میگیرد، و قیمت آنرا
در حین حساب مجری میدهد.

(۱۶) - مال مویشی هر موضع، در همان موضع بحضور مینت های شمار
شمار شده اند محصول آن نقد میشود، اگر بعضی مالدار گذری در یک
مالش شمار شده باشد رسید محصول را اگر قبضه بگیرد موضع حرکت و
کند بر او دیگر هیچ تکلیف نیست همان سند که بامضا میهنها
شمار گرفته ملاحظه و سند قانونی شمرده میشود.

(۱۷) - اگر بعضی رتبه دار که تعداد در میان از پنجاه اس اضافه باشد، در یک
بیک موضع سیاه مویشی آن آمده باشد، و در سایر ایالتها خیال

بجز در موارد بالا، ۳۰ روز قبل از تحویل
مورس این تاریخ در موصوفین
دست لای روز فروش (افزودید) خطی از روز
نیت خریداری شود و در تاریخ ۱۳۴۴

رقعتی نمی بدیکر موضع داشته باشد باید بر مدیر مالیه خود اطلاع داد و خط

(۱۸) - مالداریکه دانی بدیکر موضع میرود، خط میرسد مالیه موضع سابق

خود را براس مدیر مالیه وضعیکه جدید آمده میرساند.

(۱۹) - هر مالدار که از یک موضع بدیکر موضع بطور دائمی میرود لازم که بر

مدیر مالیه موضع سابقه خود اطلاع بدهد، تا مدیر مالیه موضع سابقه او

برای مدیر مالیه وضعیکه مال میرود اطلاع بدهد که مستحق دریافت

(۲۰) - هر مالدار که از مدیر مالیه خود، خط رقت بدیکر موضع خود را میگیرد، اگر بر

مدیر مالیه موضع جدید خود نرساند، و یا خود را درین راه پنهان کرد،

بعد دستیابی و تحقیق، محصول مواشی آن سه چند گرفته میشود.

(۲۱) - در خصوص (الو) کارداران را درین راه حیرا میگرداند قطعاً موقوف

گردید فقط در وقتیکه کدام همیکه در آن فائده عمومی باشد، بموجب

فرمان دستخطی اعلی حضرت بهایوفی حواله و اجر خواهد شد.

(۲۲) - اشخاصیکه محصول سرخانه و اضافی و ایایی و جواز بدولت

میکشند، شماره مطابق ماده (۲) نظامنامه ایند اخذ محصول

کرده برطبق ماده (۱۴) این نظامنامه حسابات آنها را بخز

در این نظامنامه حسابات آنها را بخز

ماہوارہ بادارہ مربوط خود میفرستند.

(۳۳) - محصول سرخانه و آسیابی و اضافی و جواز هر موضع در هر دهه شماری
قانون پدا شمار و بقدری نسبت مقرر شده همان موضع فکرت گرفته میشود
اگر درین سال تغییر و تبدیل پیدا کند مجری داده نمیشود و براساس
سال آینده شمار سال گذشته نسبت شناخته نمیشود و در وقت
شماره جدید میشود.

(۲۴) - کسانیکه از یک موضع بدگر موضع تقسیم دالمی میروند اگر در همان
موضع سرخانه مقرری داشته باشند موافق بست مقرری
همان محلیکه جدید وارو میشوند محصول سرخانه از آنها گرفته میشود
هرگاه محل وارده محصول سرخانه مقرری نباشد از تاد محمول
سرخانه معاف اند.

(۲۵): - اگر کوسند بزره زرقه قلی که بواسطه پوست کشته میشوند محصول مال مویشی گرفته میشود معاف است.

(۲۶) - دقترتی محال و یا مدیریالیه بطریق موادیکه در نظامنامه مذکور ایضا
گرویده باشند استثنای ماده (۱۳) و (۱۵) و (۲۰) و (۲۱)

١٥٠
١٥١
١٥٢
١٥٣
١٥٤
١٥٥
١٥٦
١٥٧
١٥٨
١٥٩
١٦٠
١٦١
١٦٢
١٦٣
١٦٤
١٦٥
١٦٦
١٦٧
١٦٨
١٦٩
١٧٠
١٧١
١٧٢
١٧٣
١٧٤
١٧٥
١٧٦
١٧٧
١٧٨
١٧٩
١٨٠
١٨١
١٨٢
١٨٣
١٨٤
١٨٥
١٨٦
١٨٧
١٨٨
١٨٩
١٩٠
١٩١
١٩٢
١٩٣
١٩٤
١٩٥
١٩٦
١٩٧
١٩٨
١٩٩
٢٠٠

که مخصوص مال مواشی است، درباره شماره سرخانه و اضافی
و آسیابی و جوار مراعات و اجرائ نمایند.

(۲۷) :- چون زکوة امر شرعیست، بنا بر این مالدارانیکه مستوجب زکوة
باشند، در رسانیدن آن کوشش و زریده تمام احتیاط بکار بند
(۲۸) :- اذغال و اجزای این نظامنامه را در نظامات دولت امر

و اراده می‌نمایم.

(۲۹) :- احکام مواد و نظامنامه سابقه محمول مواشی و تعمیل آن بعد از
تاریخ نشر این نظامنامه متروک و منسوخ است.

۲۰ ثور ۱۳۰۶

